

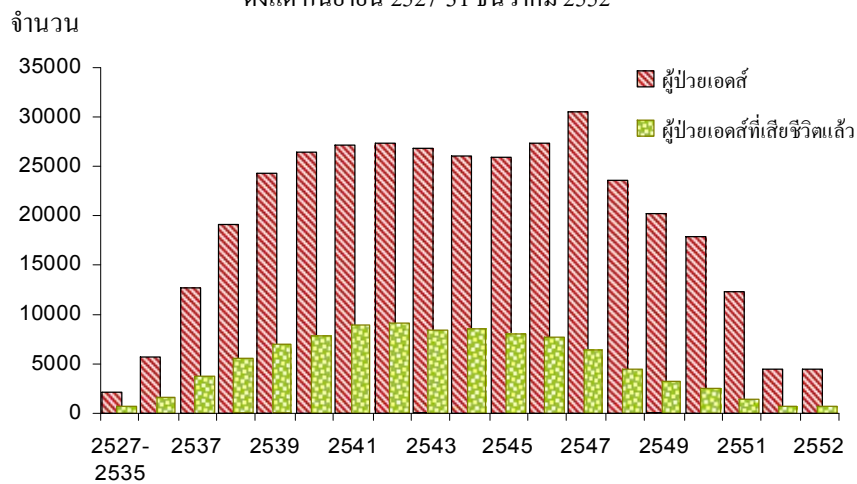
วิเคราะห์สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย (รายงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552)

สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย

จากรายงานสถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์และผู้ติดเชื้อที่มีอาการในประเทศไทยล่าสุด (31 ธันวาคม 2552)

สำนักโรคบาดวิทยา รายงานว่ามีจำนวนผู้ป่วยเอดส์ทั้งสิ้น จำนวน 359,807 ราย เสียชีวิตแล้ว จำนวน 96,067 ราย แนวโน้มของผู้ป่วยเอดส์และผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ลดลงกว่าในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากการรักษาผู้ป่วยเอดส์ด้วยยาต้านไวรัสทำให้ผู้ป่วยมีชีวิตที่ยืนยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงทำให้มีผู้ป่วยเอดส์และผู้เสียชีวิตจากโรคเอดส์ลดลงกว่าอดีต (จากรูปที่ 1)

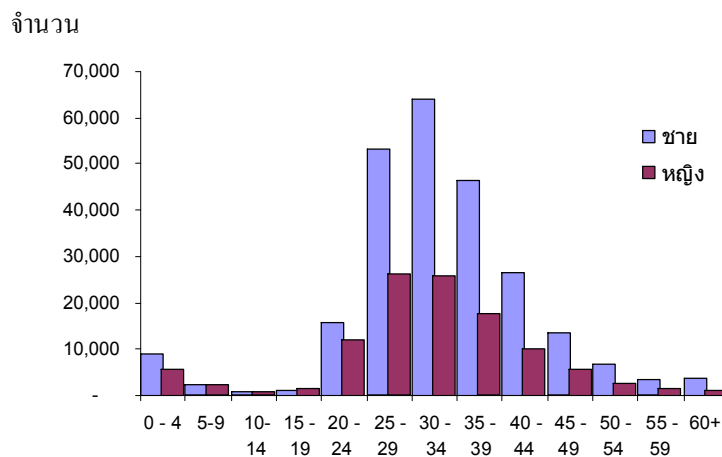
รูปที่ 1 แสดงแนวโน้มของผู้ป่วยเอดส์และผู้ติดเชื้อที่มีอาการ จำแนกตามรายปี ตั้งแต่ กันยายน 2527-31 ธันวาคม 2552

แหล่งข้อมูล: สำนักโรคบาดวิทยากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม พบว่ารายงานผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงานและวัยเจริญพันธุ์ (อายุ 15-59 ปี) ร้อยละ 92.78 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 30-34 ปี ร้อยละ 24.96 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 25-29 ปี ร้อยละ 22.11 อัตราป่วยในกลุ่มวัยรุ่นที่อายุ 15-19 ปี พบว่าเพศหญิงมีสัดส่วนของอัตราป่วยเอดส์สูงกว่าเพศชาย เท่ากับ 2:1 ซึ่งพบว่าผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปมีอัตราป่วยเอดส์ ร้อยละ 5.33 ในขณะที่กลุ่มเด็กอายุ 0-14 ปี มีอัตราป่วยเอดส์ ร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ตั้งแต่ กันยายน 2527-31 ธันวาคม 2552

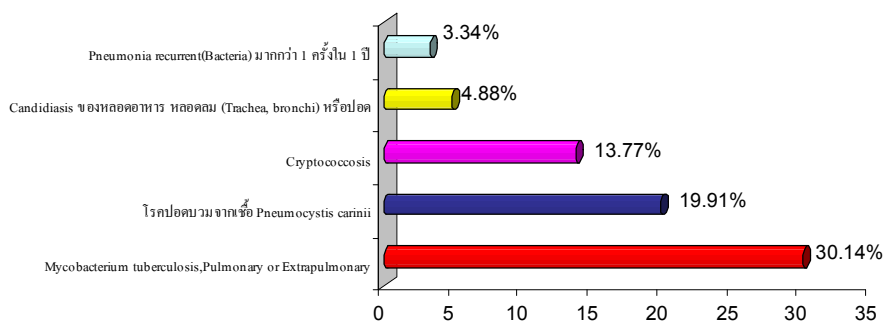

แหล่งข้อมูล: สำนักโรคบาดวิทยากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์สูงถึงร้อยละ 84.20 เป็นเพศชายรักต่างเพศ ร้อยละ 56.60 และเป็นหญิงรักต่างเพศ ร้อยละ 27.60 รองลงมาเป็นผู้ใช้ยาเสพติดชนิดฉีดร้อยละ 4.48 กลุ่มที่ติดเชื้อมารดา พบ ร้อยละ 3.70 กลุ่มรับเลือดร้อยละ 0.02 กลุ่มที่ไม่ทราบปัจจัยเสี่ยงและอื่นๆ ร้อยละ 7.60 ตามลำดับ ผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่มี รายได้ต่ำและประกอบอาชีพการไร้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างโรงงาน ขับรถรับจ้าง กรรมกร ร้อยละ 47.25 รองลงมาเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 19.87 ผู้ที่ว่างงาน ร้อยละ 6.00 (5.99) ค้าขาย ร้อยละ 4.52 แม่บ้าน ร้อยละ 4.25 เด็กต่ำกว่าวัยเรียน 3.00 (2.99) ข้าราชการ (ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และข้าราชการไม่ทราบสังกัด) ร้อยละ 3.06 ผู้ต้องขัง ร้อยละ 1.55 และอื่น ๆ รวมทั้งผู้ที่ไม่ระบุอาชีพ ร้อยละ 9.38

จากรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์ส่วนใหญ่มีภาวะแทรกซ้อนของโรคติดเชื้อฉวยโอกาส(Opportunistic Infection) ที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ Mycobacterium Tuberculosis,Pulmonary or extrapulmonary 108,447 ราย (ร้อยละ 30.14) รองลงมา คือ โรคปอดบวมจากเชื้อ Pneumocystis carinii 71,641 ราย (ร้อยละ 19.91) Cryptococcosis 49,544 ราย (ร้อยละ 13.77) และ Candidiasis ของหลอดอาหาร หลอดลม (Trachea, bronchi) หรือปอด 17,558 ราย (ร้อยละ 4.88) และ Pneumonia recurrent (Bacteria) มากกว่า 1 ครั้งใน 1 ปี 12,014 ราย (ร้อยละ 3.34) ตามลำดับ

รูปที่ 3 แสดงอัตราป่วยด้วยโรคติดเชื้อฉวยโอกาสของผู้ป่วยเอดส์ ใน 5 อันดับ

แหล่งข้อมูล: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ในช่วงที่ผ่านมา (ปี พ.ศ.2527-2552) พบว่าอัตราป่วยเอดส์ของประชากรในพื้นที่ต่อแสนคนส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือสูงกว่าภาคอื่น ๆ รองลงมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ โดยเฉพาะภาคกลางมีแนวโน้มของอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนในพื้นที่สูงสุด ในปี พ.ศ.2547 ประมาณ 56 คน (55.86) และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เท่ากับ 44.83, 44.99, 41.84, 27.27 และ 10.79 ตามลำดับ และพบว่าในปี พ.ศ.2551 มีอัตราป่วยเอดส์ในจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ประมาณ 28 คน (27.27) ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคกลาง รองลงมาอยู่ในจังหวัดตราด ประมาณ 54.00คน (53.54) จังหวัดจันทบุรี ประมาณ 50.00 คน (49.59) กรุงเทพฯ ประมาณ 47 คน (46.67) จังหวัดชัยนาทประมาณ 39 คน (38.73) และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 39 คน (38.46) ตามลำดับ

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2552) เมื่อเทียบอัตราป่วยเอดส์ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคกลางพบว่ามียอดอัตราป่วยเอดส์มากในจังหวัดจันทบุรี ประมาณ 42 คน (41.14) สมุทรปราการ ประมาณ 21 คน (20.05) กรุงเทพฯ ประมาณ 19 คน (18.84) อ่างทอง ประมาณ 17 คน (16.89) และจังหวัดนครนายก ประมาณ 16 คน (15.65) ตามลำดับ

ส่วนในภาคเหนือมีแนวโน้มของอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนในพื้นที่สูงสุด ในปี พ.ศ.2547 ประมาณ 68 คน (67.90) และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เท่ากับ 52.83, 43.82, 36.85, 24.77 และ 5.53 ตามลำดับ และพบว่าในปี พ.ศ.2551 มียอดอัตราป่วยเอดส์ในจังหวัดพะเยาที่มีอัตราป่วยสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ประมาณ 60 คน (59.27) ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคเหนือ รองลงมาอยู่ในจังหวัดเชียงรายประมาณ 43 คน (42.22) จังหวัดแพร่ ประมาณ 31คน (30.27) นครสวรรค์ ประมาณ 29 คน (28.86) และกำแพงเพชร ประมาณ 29 คน (28.46) ตามลำดับ

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2552) เมื่อเทียบอัตราป่วยเอดส์ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคเหนือพบว่ามียอดอัตราป่วยเอดส์มากในจังหวัดพะเยา ประมาณ 45 คน (44.61) นครสวรรค์ 12 คน(11.72) อุตรดิตถ์ ประมาณ 9 คน (8.36) เชียงราย ประมาณ 5 คน (4.49) และสุโขทัย 5 คน (4.12) ตามลำดับ

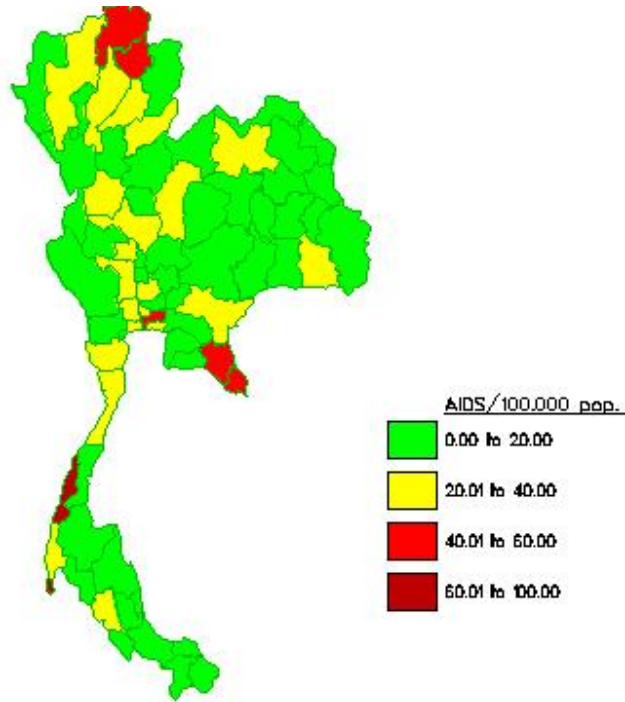
เมื่อเปรียบเทียบอัตราการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ ในช่วงกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 - 2551) พบว่าแนวโน้มของอัตราป่วยด้วยโรคเอดส์ในภาคใต้สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาโดยตลอด 34.43, 40.44, 46.29, 37.10, 29.82, 25.18, 15.88, และ 5.78 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ในปี พ.ศ.2551 พบอัตราป่วยเอดส์ในจังหวัดระนองซึ่งเป็นจังหวัดท่องเที่ยวสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในทุก ๆ ภาค ประมาณ 87 คน (86.32) ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคใต้ และพบในจังหวัดภูเก็ต 82 คน (81.64) ตรัง ประมาณ 24 คน (23.54) พังงา ประมาณ 21 คน (20.81) และยะลา ประมาณ 16 คน (15.37) ตามลำดับ

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2552) เมื่อเทียบอัตราป่วยเอดส์ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคใต้พบว่ามียอดอัตราป่วยเอดส์มากในจังหวัดภูเก็ต ประมาณ 53 คน (52.25) ระนอง ประมาณ 30 คน (29.39) นราธิวาส ประมาณ 10 คน (9.45) ปัตตานี 8 คน (7.22) และตรังประมาณ 6 คน (5.75) ตามลำดับ

ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยเอดส์ต่อประชากรในพื้นที่สูงสุดในปี พ.ศ.2547 ประมาณ 33 คน (32.55) และมีแนวโน้มของอัตราป่วยเอดส์ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เท่ากับ 23.18, 15.44, 13.22, 11.32 และ 4.75 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่าอัตราป่วยเอดส์ในปี พ.ศ.2551 พบมากที่สุดจังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ 29 คน (28.15) รองลงมาเป็นจังหวัดอุดรธานีประมาณ 27 คน (26.23) อำนาจเจริญ ประมาณ 21 คน (20.10) มุกดาหาร ประมาณ 17 คน (16.80) และบุรีรัมย์ ประมาณ 15 คน (14.60) ตามลำดับ

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2552) เมื่อเทียบอัตราป่วยเอดส์ต่อประชากรแสนคนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่ามียอดอัตราป่วยเอดส์มากในจังหวัดศรีสะเกษประมาณ 21 คน (20.49) อุดรธานีประมาณ 17 คน (16.61) หนองบัวลำภู ประมาณ 11 คน (10.46) มุกดาหารประมาณ 7 คน (6.85) และเลย 7 คน (6.18) ตามลำดับ

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคเอดส์ต่อประชากรแสนคน (ปี พ.ศ.2551)
(ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552)

แหล่งข้อมูล: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

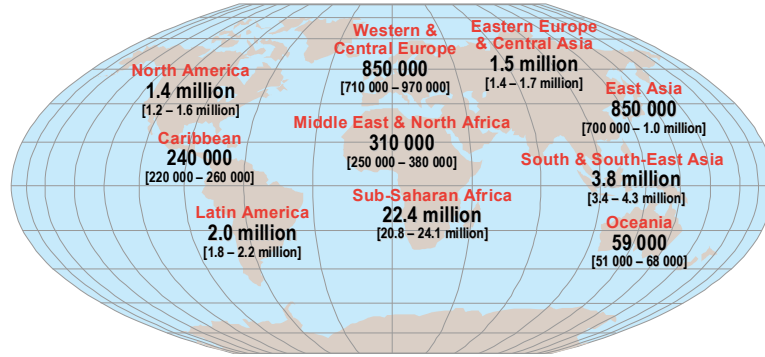
การคาดประมาณสถานการณ์โรคเอดส์

การรายงานสถานการณ์เอดส์ทั่วโลกล่าสุด (www.unaids.org/unaid/ (English original, December 2009) นับตั้งแต่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเอชไอวี UNAIDS/WHO คาดว่ามีผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีแล้วประมาณ 60 ล้านคน และมีผู้ที่เสียชีวิตจากสาเหตุการติดเชื้อเอชไอวีอีกประมาณ 25 ล้านคน โดยเฉพาะใน พ.ศ.2551 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั่วโลกประมาณ 33.4 ล้านคน (31.1-35.8 ล้านคน) เป็นผู้ใหญ่ประมาณ 31.3 ล้านคน (29.2-33.7 ล้านคน) มีผู้หญิงที่ติดเชื้อ ประมาณ 15.7 ล้านคน (14.2-17.2 ล้านคน) เป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ประมาณ 2.1 ล้านคน (2.0-2.5 ล้านคน) และเป็นผู้ที่เสียชีวิตจากโรคเอดส์ ประมาณ 2.0 ล้านคน (1.7-2.4 ล้านคน) ซึ่งคาดว่าจะมีผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้น ประมาณ 2.7 ล้านคน (2.4-3.0 ล้านคน) ทั่วโลก โดยคาดว่าจะมีเด็กวัยรุ่นที่อายุ 15-24 ปี มีการติดเชื้อ ร้อยละ 40 ในขณะที่ผู้หญิงมีการติดเชื้อถึง ร้อยละ 48 ซึ่งพบว่าทวีป SUB-Saharan Africa เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อไวรัสเอชไอวีมากที่สุดในคร่าวเรือนประมาณ ร้อยละ 67 ของผู้ติดเชื้อทั่วโลก มีเด็กที่ติดเชื้อรายใหม่ประมาณ ร้อยละ 91 และมีเด็กกำพร้ามากกว่า 14 ล้านคนในทวีป SUB-Saharan Africa รองลงมาอยู่ในแถบ South & South East Asia ประมาณ 3.8 ล้านคน ส่วนใหญ่ประเทศที่มีการติดเชื้อสูง ร้อยละ 97 จะอยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำหรือยากจนและอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบว่าประมาณ 1 ใน 3 คน ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีสาเหตุของการเสียชีวิตด้วยโรคแทรกซ้อนจากวัณโรค

รูปที่ 5

Adults and children estimated to be living with HIV, 2008

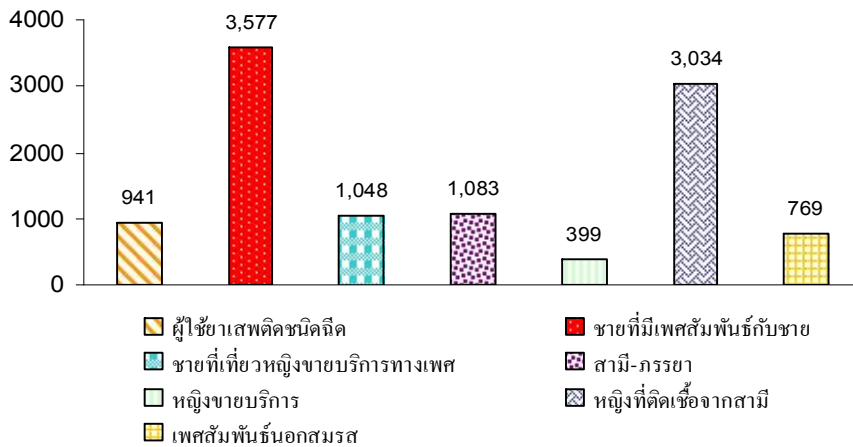
Total: 33.4 million (31.1 – 35.8 million)

December 2009 4

แหล่งข้อมูล UNAIDS/WHO

สำหรับการคาดการณ์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ Thai Working Group และทีม A² (The Asian Epidemic Model (AEM) Projection for HIV/AIDS in Thailand: 2005-2025) ได้คาดการณ์ตัวเลขผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ในปี พ.ศ.2553 คาดว่าจะมีผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อเอชไอวีสะสมประมาณ 1,138,020 ราย เป็นผู้ใหญ่ที่เสียชีวิตจากโรคเอดส์ ประมาณ 641,633 ราย เป็นผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ประมาณ 499,324 ราย และคาดว่าจะมีผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ 10,853 ราย โดยจำแนกตามกลุ่มเสี่ยงดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 จำนวนผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อรายใหม่จำแนกตามกลุ่มเสี่ยง ในปี พ.ศ.2552

แหล่งข้อมูล : The Asian Epidemic Model (AEM) Projection for HIV/AIDS in Thailand: 2005-2025

สถานการณ์การเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวีเฉพาะพื้นที่ในประเทศไทย รอบที่ 26 (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532- มิถุนายน 2551)

สำนักกระบาดวิทยาได้มีการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 โดยการสุ่มตรวจการติดเชื้อเอชไอวีในประชากรเป้าหมาย 8 กลุ่มดังนี้

กลุ่มผู้ขายเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น มีอัตราความชุกอยู่ในระดับสูงมาโดยตลอด โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2542 สูงถึงร้อยละ 50.77 และลดลงในปี พ.ศ.2543 - ปัจจุบันปี พ.ศ.2546 มีแนวโน้มสูงขึ้น ร้อยละ 46.80 และลดลงในปี พ.ศ.2547-2550 ร้อยละ 42.22-25.62 แต่อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ.2551 การรายงานข้อมูลล่าสุดของสำนักกระบาดวิทยา ในกลุ่มผู้ขายเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นมีอัตราการติดเชื้อสูงขึ้นถึง ร้อยละ 48.15 แต่มีการรายงานเพียง 9 จังหวัดเท่านั้น ซึ่งยังแสดงให้เห็นว่ายังมีปัญหาในเชิงระบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงอยู่มาก ทั้งยังเป็นปัญหาในด้านนโยบายการให้บริการการดูแลสุขภาพ การเฝ้าระวังป้องกันโรค และการลดพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มเป้าหมายค่อนข้างมีความซับซ้อนมาก จากการรายงานได้สะท้อนให้เห็นพื้นที่จังหวัดที่เป็นปัญหา ในขณะที่กลุ่มหญิงขายบริการทางเพศทางตรง กลุ่มหญิงขายบริการทางเพศแฝง และกลุ่มชายที่มาตรวจกามโรคมีแนวโน้มของการติดเชื้อลดลงจากรอบปีที่ผ่านมาเป็น ร้อยละ 4.67 ร้อยละ 2.64 และร้อยละ 3.19 ตามลำดับ โดยเฉพาะในกลุ่มชายขายบริการทางเพศ พบร้อยละ 12.21 กลุ่มชาวประมง ร้อยละ 2.5 และกลุ่มแรงงานต่างชาติ พบร้อยละ 1.00

กลุ่มหญิงที่มาฝากครรภ์ และกลุ่มโลหิตบริจาค พบว่า อัตราความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มหญิงที่มาฝากครรภ์มีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่ 2541-2551 จากร้อยละ 1.53 เหลือร้อยละ 0.72 ส่วนอัตราการติดเชื้อในกลุ่มโลหิตบริจาคมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย ในปี พ.ศ.2541-2549 จากร้อยละ 0.40 และมีแนวโน้มที่ลดลงในปี พ.ศ.2551 ร้อยละ 0.18 ในขณะที่กลุ่มชายไทยที่เข้าเป็นทหารประจำการมีแนวโน้มคงที่ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2550-พฤษภาคม พ.ศ.2551 ร้อยละ 0.5 ซึ่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหาร กลาโหม ได้แบ่งกลุ่มชายไทยที่เข้าเป็นทหารประจำการออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 18-20ปี กลุ่มอายุ 21 ปี และกลุ่มอายุ 22-29 ปี ซึ่งพบว่าอัตราส่วนของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มอายุ 22-29 ปี สูงกว่ากลุ่มอายุ 21 ปี และกลุ่มอายุ 18-20 ปี เท่ากับ 3.04, 1.3 และ 1 ตามลำดับ อัตราการติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่พบในผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาจะมีการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 2.19, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสโสดสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 1.59 และ 1.00 ซึ่งอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายไทยที่เข้าเกณฑ์ทหารส่วนใหญ่พบมากที่สุด ในกรุงเทพมหานคร 2.67 รองลงมาภาคเหนือ 1.62 ภาคกลาง 1.60 (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.40 และภาคใต้ 1.00 ตามลำดับ

ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี รอบที่ 14 พ.ศ.2551

การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในประชากร 5 กลุ่ม ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ.2533 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในกลุ่มประชากรต่าง ๆ ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี พบว่า

- 1.กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 5 และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ปัญหาในด้านพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2551 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแนวโน้มของการเคยมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ในช่วงปี พ.ศ.2250-2551 ในนักเรียนชาย พบร้อยละ 3.2 เป็นร้อยละ 3.7 และในนักเรียนหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว พบร้อยละ 1.9 เป็นร้อยละ 2.3 ทั้งนี้ พบว่านักเรียนชายมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยครั้งแรกเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 50.0 เป็นร้อยละ 51.8 ในขณะที่นักเรียนหญิงมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยลดลง จากร้อยละ 50.0 เป็นร้อยละ 48.3 ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีแนวโน้มของการเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วเพิ่มขึ้น ในช่วงปี 2547-2551 นักเรียนชาย พบร้อยละ 17.8, 17.7, 21.0, 21.2 และร้อยละ 24.1 ตามลำดับ และมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยครั้งแรกเพิ่มขึ้นในปี 2551 จากร้อยละ 49.7 เป็นร้อยละ 51.1 เช่นเดียวกับนักเรียนหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วสูงขึ้นจากร้อยละ 5.0, 8.7, 12.2, 12.9 และร้อยละ 14.7 ตามลำดับ และมีการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น ในปี 2551 จากร้อยละ 46.3 เป็นร้อยละ 49.9 ตามลำดับ จากการสำรวจพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับอาชีวศึกษาปีที่ 2 ในปี พ.ศ.2551 พบว่าแนวโน้มของการเคยมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชาย (ร้อยละ 43.3) และนักเรียนหญิง (ร้อยละ 36.5) สูงขึ้น ส่วนใหญ่ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคนรัก (นักเรียนชาย ร้อยละ 30.7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 28.9) นักเรียนชาย (ร้อยละ 48.3) และนักเรียนหญิง (ร้อยละ 45.6) มีแนวโน้มของอัตราการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะนักเรียนชายมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่วัยที่รู้จักกันผิวเผิน (ร้อยละ 56.9) และชายเพศเดียวกัน (ร้อยละ 52.3) เพิ่มขึ้น ในขณะที่มีการใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงขายบริการทางเพศลดลง ร้อยละ 57.0

2. กลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบการ

จากการเฝ้าระวังในกลุ่มพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีพนักงานชายและพนักงานหญิงในสถานประกอบการ ปี พ.ศ. 2551 พนักงานชายมีอายุเฉลี่ย 29 ปี (จำนวน 4,540 คน) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 54.7 โสด ร้อยละ 41.4 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 23.5 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 22.9 มีประสบการณ์การเคยมีเพศสัมพันธ์ของพนักงานชายลดลง เหลือร้อยละ 87.6 มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 37.8 และส่วนใหญ่มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนประเภทต่าง ๆ ในรอบปีที่ผ่านมากับกลุ่มหญิงขายบริการสูงขึ้น ร้อยละ 75.8 หญิงอื่น ร้อยละ 56.1 และผู้ชาย ร้อยละ 46.2 ตามลำดับ และมีพนักงานชายที่สงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 9.1 สำหรับพนักงานหญิงในสถานประกอบการมีอายุเฉลี่ย 29 ปี (จำนวน 4,778 คน) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 20 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 81.9 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 63.1 เป็นผู้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 24.5 พฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยของพนักงานหญิงในรอบปีที่ผ่านมา มีการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 21.7 และมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นในรอบปีที่ผ่านมา ร้อยละ 26.3 พนักงานหญิงที่มีอาการสงสัยว่าป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 9.3 ประสบการณ์การใช้สารเสพติดของพนักงานชายและพนักงานหญิงในสถานประกอบการพบว่าในช่วงที่ผ่านมา(พ.ศ.2550-2551) เคยใช้สารเสพติดชนิดใด ร้อยละ 2.3 ส่วนใหญ่พนักงานชายมีประสบการณ์ดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 86.0 และบุหรี่ ร้อยละ 61.8 ในขณะที่พนักงานหญิงมีประสบการณ์ผู้ที่เคยใช้เข็มฉีดยา ร้อยละ 0.7 และดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 58.2 ร่วมกับผู้อื่นสูงกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีจากการใช้สารเสพติดก่อนการร่วมเพศ ร้อยละ 1.7 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 6.8 และบุหรี่ ร้อยละ 8.8 จากข้อคำถามของ UNGASS พบว่าพนักงานชาย

และพนักงานหญิงมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้อง เพียงร้อยละ 43.3-55.0 ที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ได้ การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่ไม่มีเชื้อเอดส์ สามารถป้องกันการติดเชื้อเอดส์ได้ การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี อาจเป็นคนที่มิเชื่อเอชไอวีได้ การกินอาหารร่วมกับผู้ติดเชื้อ สามารถติดเชื้อได้หรือไม่ ยุงเป็นพาหะนำเชื้อมาสู่คนได้หรือไม่ และการใช้ยาต้านไวรัสสามารถยับยั้งเชื้อไวรัสได้หรือไม่

3.กลุ่มทหารกองประจำการ

กลุ่มทหารกองประจำการ พบว่าในปี พ.ศ.2551 มีอายุเฉลี่ย 22 ปี (21.1 ปี) จำนวน 3,782 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 71.0 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 25.8 และหย่า แยก หม้าย อื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 35.3 แนวโน้มของการเคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้น ร้อยละ 87.6-90.3 ทหารกองประจำการส่วนใหญ่มีแนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นสูงขึ้น ร้อยละ 47.9 หญิงขายบริการ ร้อยละ 22.8 และผู้ชาย ร้อยละ 4.7 ตามลำดับ พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในรอบปีที่ผ่านมา มีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงขายบริการ ร้อยละ 69.2 ใช้ถุงยางอนามัยกับผู้ชาย ร้อยละ 55.0 และหญิงอื่น ร้อยละ 40.9 อย่างไรก็ตามในรอบปีที่ผ่านมาทหารกองประจำการเคยมีการดื่มแอลกอฮอล์สูง ร้อยละ 91.3 มีการใช้บุหรี่ ร้อยละ 88.9 และมีการใช้สารเสพติดที่เป็นยาบ้า และกัญชา ร้อยละ 43.0 และร้อยละ 41.1 ตามลำดับ และมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้องเพียงร้อยละ 38.0

4.กลุ่มหญิงขายบริการทางเพศ

ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนหญิงขายบริการทางเพศ 1,876 คน มีอายุเฉลี่ย 29 ปี มีอายุต่ำสุด และสูงสุดอายุ 15 ปี- 57 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยแต่งงาน ร้อยละ 30.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 42.2 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ขายบริการทางเพศต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 34.3 หญิงขายบริการทางเพศส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 72.0 และมีรายได้สูงกว่า 5,000-14,999 บาทต่อเดือน เพียงร้อยละ 24.2 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในกลุ่มแขกหรือลูกค้าประจำ (ร้อยละ 69.3) สามีหรือคู่ที่อยู่กินด้วยกัน (ร้อยละ 49.1) และชายอื่น (ร้อยละ 30.5) หญิงขายบริการทางเพศก็มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นในกลุ่มแขกหรือลูกค้าประจำ (ร้อยละ 93.7) ชายอื่น (ร้อยละ 89.8) ในขณะที่หญิงขายบริการทางเพศมีการใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มสามีหรือคู่ที่อยู่กินด้วยกันต่ำ (ร้อยละ 40.8)

สำหรับพฤติกรรมสุขภาพอื่นๆ ในรอบ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่า หญิงขายบริการส่วนใหญ่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.3 ในปี พ.ศ.2551 มีการใช้ยาเสพติดชนิดฉีด ร้อยละ 0.8 และมีการสงสัยว่าติดเชื้อจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 11.3 นอกจากนี้ ยังพบว่าหญิงขายบริการทางเพศมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้องต่ำเพียง ร้อยละ 39.0 แต่มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกัน การสัมผัสผู้ติดเชื้อ และการร่วมเพศกับแฟนหรือคนรักอยู่ในระดับสูง ในขณะที่หญิงขายบริการทางเพศขาดความรู้ในเรื่องการอยู่ร่วมกัน การกินอาหาร พาหะนำเชื้อ ความเชื่อ และการร่วมเพศในระดับสูงเช่นกัน ซึ่งจะต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้ที่ถูกต้อง เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติแนวคิดของหญิงขายบริการทางเพศ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง โรคเอดส์มากขึ้น ที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศและเกิดการป้องกันได้อย่างต่อเนื่อง

5.กลุ่มประชากรทั่วไป

ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ใน ปี พ.ศ.2551 ในประชากรชาย หญิงที่มีอายุเฉลี่ย 31 ปี (จำนวนประชากรชาย 7,290 คน และจำนวนประชากรหญิง 7,379 คน) ส่วนใหญ่เพศชายมีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 52.5 และสถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 44.1 ในขณะที่เพศหญิงมีสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 60.4 และมีสถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่เพศชายมีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประถม ร้อยละ 27.0 และร้อยละ 26.1 ในขณะที่เพศหญิงส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 30.4) มากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 25.1 อย่างไรก็ตาม กลุ่มประชากรทั่วไปชาย หญิงส่วนใหญ่มีแนวโน้มของการเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วลดลง (ชาย ร้อยละ 84.6 เหลือ ร้อยละ 75.0 และหญิง ร้อยละ 81.1 เหลือร้อยละ 72.3) ในรอบปีที่ผ่านมาของประชากรชายส่วนใหญ่มีแนวโน้มของมีเพศสัมพันธ์ลดลง ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่น ร้อยละ 19.1 และมีการใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงขายบริการสูงกว่ากลุ่มหญิงอื่น และผู้ชาย ร้อยละ 75.8 ร้อยละ 67.6 และร้อยละ 28.0 ตามลำดับ ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าประชากรทั่วไปชาย หญิง มีการดื่มแอลกอฮอล์สูง ร้อยละ 74.2 และร้อยละ 44.1 รองลงมาใช้บุหรี่ ร้อยละ 49.9 และร้อยละ 6.5 ประชากรทั่วไปชายมีการใช้สารเสพติดสูงกว่าประชากรหญิง ร้อยละ 1.5 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มประชากรทั่วไปชาย และหญิงมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ที่ถูกต้อง ร้อยละ 54.0
